శ్రీ ౧

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః। శ్రీతిరువేంగళనాథదేవునికి తాళ్ళపాక అన్నమాచార్యుల
కుమారుండు పెదతిరుమలాచార్యులు విన్నపం చేసిన శృంగార వృత్తపద్యాలశతకము॥ శ్రీ॥
శ్రీరమణీమణీప్రమదజీవనజీవనవాసవాసవా। ధారవిశేషశేషవసుధా ధననాథవిహారంపహా
రంహ। యూరవిరాజిరాజితమహోన్నతదేవభుజంగజంగమా। స్మేరవికల్పకల్పకమ మిమ్ము నుతింపె
దవేంకటేశ్వరా॥౧॥ చేతులమోడ్చి మోడ్చి పచేంతలందిడ్డపడిడ్డహాళ్ళమాం। దతలనాడనాడ
మరియంతరింబదినమెత్తు మెత్తువెగటైతనుగంధమబ్బురంపుంజెక్కులంజెక్కలతాంత
మాంతవిభ్రాంతఁబాలిచెంగ్గదంగదశ్శుముచల్లుమువేంకటేశ్వరా॥౨॥ ఆళిభూతమరాలి
రెళింగనిబ్బ్యంగగళిరనాళికరింగబ్బులింగంగనానిబాళింజెండ్లమడిలంబులిన్నవిరాళినమ
హా౦। డ్డాలంబుండ్డ నునిన్నుంబాసినతిని తాంజెప్పనేతెంచితి। నీరెళిండలిసమెళింగూ
డుమిడులంకైనవేం కటద్రిశ్వరా॥౩॥ చిరకుచిరకైప్రియము చెప్పుచు నిమ్మనివేండ
మారడం। జెరకుచెంరెకడగుచెన్నగు కన్నులనెయదల్మువే సారకుసారకుదలపుచన్నులను
త్తుడుమీరివచ్చినన్। సారెకుసారెకున్ వలపుచల్లుదు నిపయి వేంకటేశ్వరా॥౪॥ పాయ
ము వాండవెంత్తడికపాయము నేరవు పూరివారికై। నాయముచెప్పవత్తువిడినాయ
ము గాదిపుడియ్యకొండ్లమీ। తాయము నిడువా శ్రములుదాయము రమ్మికని
పనేనునా। దా యముగాంగదారసముదాయ ముంగూచితివేంకటేశ్వరా॥౫॥
తలరానాకిలరామవెప్పరయునండారిడుగాజాడుగా। ంగలరానివలరాం జూ
చుకొనుమిం కద్దామానవాకానవా। వల్లరాజపూలరాయడించ్చుంగసద్విల్ వడ్డలరా
యాలరా। గోలరాకాంకలరాంపుచెశి నను నిసకవేం కటద్రిశ్వరా॥౬॥

మ॥ వలెనా నాపఙ్గ నింత్తనీకు నిపుడీ వయ్యాళిగ య్యాళి బెం। తలనా కండ్లంగనెలచిరముబడక దాం చి విడ్చ
కాళ్లించుచునెం। గలనానానా కుచడుగ్గ గము ల్కరు నాత్తొంగ్రెక్కొ మ్ము నాకిమ్ము క్కొ। మలనానా మధురాధరం
బ్బు కడుం బ్రేమ నవేంకటద్రిశ్రీరా॥౭॥ ఉ॥ వాసులు రెంచకెంచకుము వారల విరలం జూచిమోచినె। నిసులు
నెరదూరపయినిం బికి వెసిడుకేలు చాలుబి। కాసులయాస బాసగానికొంగి దంగూడినదానంగాను
లొ। మోసులువారంగెరపుముమోక్కెదంగూడుము వేంకటద్రిశ్రీరా॥౮॥ మ॥ చలమానికలమాదలాడనిచదక
నాదించ్చు వాడించ్చునె। ఫలమాయంగల్ మాయవెల్ల నెరపం బాలించ్చు చాలించ్చు మీ। తలమావారల
మానసంబ్బు వెడు బింత్తం బొండ్డు నొక్కొండ్డు నొ। తలమాలింత్తలమాక్రపంగ్గలయుచుంత్రన్ వేంకటద్రి
శ్రీరా॥౯॥ మ॥ వినుమానికనుమాయ లన్ మొదలనె విండ్డానంగండ్డా నని। కనుమా శ్రీలననుమాన
ముల్ వలదు బొంక్క ల్ మాను నెంబాను నా। చను మానంబ్బు నుమానముంన్ని లిబిమె
బ్బుంబాడినన్ గూడిని। వునుమారాడ నుమాయడంబాడ మునవ్వుల్ వేంకటద్రిశ్రీరా
॥౧౦॥ ❖ ॥ మత్తేభ॥ నేపముల్ చెప్పుచు రాకయారెతగు శైనెండొండ్డి నాయుండ్డి కిన్। గ్గపురుల్
చూపుచు వచ్చి క్రచ్చెదవు నన్ గాండారిమాండారి బొ। ద్దపుడికొంగి దల్చంగిదన్ మృదుల శ్రయ్యం
జెండ్డ నాయండ్డనె। రుపులినిద్దుర బొడ్డువడ్డిసంగుడూరుల్ వేంకటద్రిశ్రీరా॥౧౧॥ ఉత్పల॥ అంగన
చంగ్గనుండాలంగియండ్డాననంగంబొనుంగ్గనివు నిన్। గంగ్గనఖంగ్గనంబలిక్కిరాంకరంబెనంగియన
ంగ్గవిద్దులౌ। లింగ్గనితాంజెలం గినలలిండను పంగ్గననుంగ్గు నింతశా। రంగ్గనంబంగ్గె నల్ విడిచి
రమ్మ నియెలి తివెంకటద్రిశ్రీరా॥౧౨॥ మ॥ గరుపా రండమిరెంచి నిసకియం జక్కంజ్జెరిమ్ము ంజెత్తిబ
ం। గ్గరుపారావత్తమెమ్మిచూపెడవు వేగన్ గూడంగన్ బాన్నుడ। గ్గరుపారాజసమె త్తనెడవు వెడ్డన్
నిడు భావంబెరుం। గ్గరుపా రంబుగనెవ్వరుంగలయు మిం క్కన్ వేంకటద్రిశ్రీరా॥౧౩॥ ❖ ॥

మత్తేభ॥ మొదలన్ బూంబొదలన్ మగుండ్డు గాదలన్ ముండ్డాడి పెండ్దాడిగాలం। గదలన్ తుప్పిదలంన్
గెరల్చి మొదలంగ్గా గాలిసంఖెల్లియ్యౌ। యెదలన్ గ్రక్కదలంగ్గం జేసిండు డల్న పొలాంక్కబాలాలల్లికిన్। పొ
దలన్ సంపదలన్ వరింబ్బు మనిశంబుల్ వేంక్కటాద్రిశ్రీరా॥౧౪॥ సతులన్ సమ్మతులన్ గెరల్చి సతులంజా
లంగమోలాచ్చినన్। పతులన్ సంగ్గతులంగ్గ రంచ్చి సుతులంబేకాండ్డు రా కాంత్తవె। గతులన్ మాపితు
లన్ వరించ్చి మతులంగ్గం గ్గించ్చి పుంగ్గింత్తు రా। నతులన్ నినుతులన్ మెలంగ్గంగల దానన్ వేంక్కటాద్రిశ్రీ
రా॥౧౫॥ ఉత్పల॥ పారకపారకాంతలను పాడ్డకపంత్తపుమాందమాందలన్ం। దెరకతెరక్కత్తియ
శ్రీ పదికానిరాంబనియెమిపాదునిన్। దూరకదూరకల్పితమితుల్ దడవంజన దింత్తింబ్బాచినో। రూ
రకయూరకబ్బుదనయుండ్డు మునివింరవేంక్కటాద్రిశ్రీరా॥౧౬॥ శార్దూల॥ గొరంకనిల్చినవేరగున్ సతుల
తొగొరాడికెరాపురా। మెరల్ మీరెదవూరక్కైననినునే బీడూరమూరాడరా। వీరున్ వా
రును సాక్షేనాపసరి యాపేమలరునాపాలరుగా। నారుల్ గారినవేరు పాడు మింక నెన్నన్
వేంక్కటాద్రిశ్రీరా॥౧౭॥ చంపక॥ నెమపాపుంబాంబ్బువిందియదునెప్పున నయూరకయుండ్డిని పయిం।
జెమదలుమించ్చుంగండ్డికలసెన్ నినుండాపమరకండ్డియొండ్డిగా। సమకొలని మోపిగండ్డియుడెసాక్షిరి
యుండ్డంగయు బ్బ్రసొరనె। యమరనిమాందవెలిపిటికినాడె దివిప్పుడు వేంక్కటాద్రిశ్రీరా॥౧౮॥ మ॥ పగలె
లాతగులాయ నిద్దరికి నిపంత్తంబ్బులింత్తెందికిన్। మిగులాబంధ్ధగుణైనబొందినమరున్ మెలంబ్బు
లాలింగ్గడున్। నగు లీలన్ వగలిన్ని వెద్దుకొలని మానంజాతురాలాపురా। మగలెండ్డన్ను గిలించ్చ
రింత్తులను రమ్మావేంక్కటాద్రిశ్రీరా॥౧౯॥ శా॥ పన్నల్ ముద్దపు నిపునవ్వుచును రచ్చన్ంబబ్బిగా
మిక్కిలిం। జిన్నల్ వెడక్కయిన్నంబద్దమును దాచెన్ని మ్మపండ్లెమ్మెల్లన్। సన్నల్ సెయ్యపనిక మొక్కెద
మ నిచ్చల్ మెత్తునిబత్తికి। కన్నెనాకిక్కిగా గంజెప్పి సమబాగెక్కన్ వేంక్కటాద్రిశ్రీరా॥౨౦॥ ॥

మత్తిభ॥ బాలువారంజలవాడుకైతగిరిని బాంధవ్యవేలంధ్వులగడుఁ । ండలలబాయనవలపెక్కడయ్యెన
డియెదక్కింబ్బిబాక్కింబ్బిని । వలపారండలంపానవాపలుకనెండాలింబ్బిపాలింబ్బెదా । వలబారాము
లపాంతవారివశెంబ్రావక వేంకటద్రిశ్వరా ॥ ౧౧ ॥ మనవిండ్లాతండుమెచ్చునాతగిరిప్రేమనవిన్నవింప్పి
ంచ్చంగా । మనవిండ్లాండలబాలియయ్యక్రానెంబొమ్మావిల్పనాసుద్దిక్రా । మ్మనవిండ్లానెనుకత్తెగిచెండా
లుతనెమన్నింబ్బియూవేళతా । మ్మనవిండ్లాసత్తిక్రానుకంఠంబమునియ్యక వేంకటద్రిశ్వరా ॥ ౧౨ ॥ కనుప
ద్దంగనుపద్దమెలనతివంగావాడరావాడరా । మనకెలామనకెల నున్నదిడెనిమమ్మనంబ్బునెమం
బ్బులంగ్గనలంబ్బంగ్గనెంబ్బియాకెంబిలువంగ్గానెడ్డనవాడ్డనెఁ । గనినిచక్కనిమోముచూపుమిదు
వెడ్డన వేంకటద్రిశ్వరా ॥ ౧౩ ॥ ఉత్పల ॥ కండ్లువంగూడపండ్లినను కండ్లవడిక్ మనసెల్లనింత్రికెఁ । బాం
డ్లుగవిన్న విన్చ్చియుదబా ండ్లగడింత్తమునితలంప్పులుంగం డ్డముమెలువాత్తఁపలుక
ండముమెత్తువదంచ్చు వచ్చితా । మిండ్లనినుంగనుంగానిరిఇ ండ్లనిభావ్పలు వేంకటద్రీ
రా ॥ ౧౪ ॥ మ ॥ వరుసాయెవ్వరుసాదినాకనుచుండావాడింప్పెనిక్రాంత్తనె । మ్మరుసాధ్వుల్ మరుసాక్షివె
ండుచునునిమాంచవ్వినంగూడునెపరుసాలంబరుసాధ్వుంజెయండగునాపంగింప్పునిక్కెండెకిక్ । విర
సాలెవిరసాలెనావలననువ్విన వేంకటద్రిశ్వరా ॥ ౧౫ ॥ ఉ ॥ గెలికింజూచ్చినన్నరతికెలికింబిల్చినరాకయు
ండ్డంగా । నాలికింజెల్లుదూరప్రమదాలికిలొలుండవైతివంచ్చుని । వాలికివచ్చునంగ్గనలంబాలి
కింబద్దననికనెమినంక్ । జాలికింబాపుమామనుపంజాలికిరిదిపవేంకటద్రీశ్వరా ॥ ౧౬ ॥
మత్తేభ ॥ వ్రతమానియెడనాకనెండలుకతావాడింప్పునాడ్డింప్పునె । కత మాడంగనుం
గాండ్లనివుసతితాంగాడండ్డురావ్వయుండ్డరా । క్రితమానుడ్డలువిండ్లింబిల్పుంగలనా
కింజ్జాడిమువ్వాడికికం । గతమాకంటికింజెప్పుంగాంకాములింక వేంకటద్రీశ్వరా ॥ ౧౭ ॥

ఱ్ఱులు॥ మిగులమీరసూరసముమిక్కిలి జెక్కలునుక్కిక్రమ్మరన్। గూరిమిగానిచేరితిమి కాం
క్షచుబొంక్కంగనింక్కనెందుకిన్।నేరమునా రంబొరనింకని విపుడావలుంగా వరింత్తురా।నేర్పు టుపా
రనారభులునెత్తునం ఝాడుము వేంక్కటేశ్వరా॥౮॥దండ్డముపెడ్డిదన్వలపు తండ్డముతండ్డముగా
రంజూడంగ్గెను।ద్దండ్డపుమాందలాడక్కి మిదండ్డనెయుండ్డంగని వునన్నుం గ్గెద రండ్డయో నచిగనెం
ద్రిత్తవ ష్టాలు డువిరిదండ్డయో సంగితివిద్యనాపవె।దండ్డమునెక్కినంత్తడిముదంబడుగల్గెను వేంక్కటేశ్వరా॥౯॥
గిరమునిడూచెక్కపుడు గిరముముద్దిడంజి రెముక్కనన్।నేరముచేక్కినంబలుకనెంమ్ముంమ్మిడిపుప్పు
౩ ండూందవలెని। రముటానంగూడిచనవిరముదం బ్బునలంబ్బుమిత్తునె।గ్గారముటజీయక్కిసుండు
గారముగాంటకవేంక్కటేశ్వరా॥౧౦॥ఆడపడూరిమాందలింకనాడకపవత్తువుగ్గానివూరకె।వాడక
మోముజప్పునము వాడక మెప్పుతెపద్దనైననె।వాడకు బొక్కకాను కవాడగుసాప భువెలజా
డుగా।నోడకపడూల మ్మెనక్రియనోడకపాడుము వేంక్కటే శ్వరా॥౧౧॥తడంబాడెండి
బొండిక్కిమగనియోడ్డం జెరిడైవాగిలా।నెడంబాడ్డెరంగింప్పంజెల్లునిడెనియోడ్డన్నిబ్బ్రంభి
ంచ్చిని।ల్కడంబాదలతగంబాడింపెండెంజెలిక్కి సంగద్దయిడిద్దయ్యనిక్కడంబాడుంప్పుచుంబాడుడున్వి
నమువెడ్డన్ వేంక్కటేశ్వరా॥౧౨॥కానరలిబ్బినిక్కెడురుగాను కరంబులుమోడ్చిమ్రొక్కియుం।ద్దానను మీ
రివచ్చిమరిథాన నునెందుకినిక్కెన వుడిన్।మానుపరాకనివిచదుమానుపడంగతమెమియెప్పుడున్।మానము
గ్గిడుకొండ్డులను మానముతెందుకివేంక్కటేశ్వరా॥౧౩॥చండ్డనమాకెచల్లంబెలుచండ్డనమెప్పుగడ్డికెడిద్దెని।ర
ండ్డనగంబ్బుక్రొండ్డండనపండ్డనరంగడుపాడువుడ్డనె।వండ్డనమాచరించ్చిబలువండ్డనరాంగవచ్చిరిక్క
రా।నండ్డనయోక్కెండెవ్రియడునండ్డనచూక్కము వేంక్కటే శ్వరా॥౧౪॥సంగ్గడికాంత్తపాండ్డులువెసంగ
డియుంచ్చితినంచ్చునండ్డివా।యంగ్గడినున్నపుష్పము వెలయంగ్గడివచ్చితివివెర్పుంగవా।గాగ్గడిగెంజలంబ్బు
నిడకొంగ్గడియాలమునడానిలజ్జయె।ల్లంగ్గడిగించ్చివచ్చెదనిల గ్గడెపాతడివేంక్కటేశ్వరా॥౧౫॥

పెంచెమరాళయానతనపెంచెపుంగ్రమ్ముడిభారమోచ్చుగనె।గొంచెము మధ్యమంచుమదింగాం
చెమరెంద నయూడువారిలో।మించెను నివుగూడంగ రమించెనువేడ్కలనిధు బాసవే।పంచుమవేడమ
ంచును ంబ్రపంచము సేసెనువేంకటేశ్వరా॥౩౬॥యెప్పునికామలాంగి మరియప్పునిత్తామకొనినన్నంజూ
డరాదప్పునిపాడసునివలపుడప్పుని పాడెంకలేదుము...ప్పునికొత్తదినిమెడ్రంగ్రప్పునిపెరుగందా
ల్పుమెప్పుడుండ్రప్పునిబాంధవంబుసేడ్రప్పునిడింపె కేవేంకటేశ్వరా॥౩౭॥పొత్తులపాపండాసు పుం
డుపొత్తులమిమ్మంగరంబుజూడునె।నెత్తులువేడ్కనివలపునెత్తులపాళికనున్నవెంచుమీరం।డత్తులత్తా
ంత్తగంధిమోగమెత్తులలాడమ్మగిమదంబుదా।జొత్తులుగాంగరంగ్గవాజొత్తులనాడుమువేంకటేశ్వ
రా॥౩౮॥మదమునకాకేపాడములుమడ్డతివిడ్డతరంగ్గలెల్లసం।మ్మదము గంజెసికూడెననుమంచ్చి
డెపొంచ్చియెరుంగ్గనచ్చుప।య్యదముసుంగంధ్ధనెమిడకెనమ్మిగలిపెమ్మినినాందడానికిక।ముదము
దలిప్పుగనున్నరతిమోహ... న్నాండ్నునెవేంకటేశ్వరా॥౩౯॥కారులువ... క్కినిన్నండాలుకారుమేజు
ంగ్గులవంజ్జికామినలకిదుముమాకిముండ్డదమకేరుచూవెప్పుడుం గారువారిలో।ంజెరికేసి
సికూరుచకుచేరికరంబులనండ్డిమమ్మని।వారముబిత్తగింబ్రపతివారముచెళ్ళుమువేంకటేశ్వరా॥
౪౦॥ఆటిడింబేడ్డినావదములంగ్గనండాంకెనదంచునూరకె।గాటడిసిసికాంగిదనుంగ్రుచ్చెడవాకెను
వెడుకయ్యనొ।పిటత్రియెూనుపాయమిడిప్రిమనడింపుంగసంమ్మగగ్గినె।విటిడింగానునిసతికివెగ
మెమోక్షంగవేంకటేశ్వరా॥౪౧॥చాయలసన్నలన్వలపుచల్లినసూరకయున్నవాండచి।చాయలనిన్నన
ంద్దమనిసారెకుదూరకపమన్మథుండ్డపుల్చాయలయెమ్మువెసినన్నుస్వెంపంగవచ్చునెనినునిద్దుర।
చాయలవేమలంబరచంజాలునదుండ్డమువేంకటేశ్వరా॥౪౨॥కాంతయునివ్వుంగూడికేళికాం
తర్రిలాతలమండ్డవేడతాం।గాంతపుచూపులన్వలపుకాంతనడింప్పుము...నట్టియంతలా।సంతసమ
ంద్దితాడనెవసంతముల్గాడంగంగండ్దయూపెనా।యంతరమెంచుచూడ్డుమునిగంతరముండగవేంకటేశ్వరా॥౪

శ్రీపుల॥వాడికని మోరంగ్గులకువాడికదుండగనున్నదానని।తాడికండప్పుడంచ్చునిడితాడికతావతింబూ
ందవెద్దియె।యాడికంబొండ్లనంచ్చునిజమాడిమఱిన్నను ంగూడిజూడదమ్మి।డ్లాడికలంగ్గిసాక్షిసతిమో
డికంజెతుకి వెంకటద్రిశ్వరా॥౪౪॥చెంచ్చినయాసతాడవలపెంచ్చితివండ్డులకెను నిన్నుంగా।మించ్చినదా
ననెప్పునను మించ్చినయంబ్బునంగాంగిలించ్చుంగా।నెంచ్చినకిత్తించకయి లయ్యించ్చినగార్పతిసెం
చ్చుంజన్నుతె।నించ్చినకూమ్మి(తాడంగరు(లించ్చుమునన్నింకవెంకటద్రిశ్వంచ॥౪౫॥మోసముపెనియెద్దిమ
నముంద్దంనెపరిదూరిచెరితా।దాసమెఅంగ్గడియ్యబలతూకానిసాకిరివల్లెంగూలికిక।ంబాసము
దాగనెలతనపాండ్డులువిండ్డులునెనెయుంగ్గుడు(।నిసముకంబ్బునండ్డ వినినివునడల్లువువెంకటద్రిశ్వ
రా॥౪౬॥మ॥పాలసినాచెలినిన్నుంజూచితలమంచ్చుంబొంచ్చిపిల్పుంగ్గమా।మ(లపినిప్పుడుపి
లమాడుచున్నమమ్మ(ంబంద్దనెమంద్దివా।పాలపింగారు మెయుంగ్గుచంద్దమునని
పొంత్తంగళింకంచ్చుకె। కలపినిప్పుడునిన్నుమెచ్చివెలయంగ్గా వెంకటద్రిశ్వరా॥౪౭॥అన
యంబు(వినయంబుతాడనినుడాయనవచ్చిన(మచ్చిక(।మనసాక(ఘనసారమిచ్చితివిసన్నానంబనూ
నంబుగ్గా।ంబెనుపాండ్డు(మనపాండ్డులిడ్డుసవతులచెద్దసల(బాసల(౦।దనియంగ్గంగినియంగ్గం
జూచెదరుచెంత్త(వెంకటద్రిశ్వరా॥౪౮॥అనరాదాతనుంజూచినారుసుమెకమాందన్నింద్దనాతాడండా।
నెనరాడంచ్చునునివా సంగిత్తివినాకియ్యుంగ్గులిము(ద్రచ।య్యనరాడప్పుడనుండ్డిచూడనదకయ్యబజ్జి
క్కంగనిపనునెండుపాన్నుపై।కంక్కదమంక్కదంక్కము లంగలిన దెందికిమెనంబూననివంక్కదమంక్కద
య్యబలవాసులకెందికిగాంగిండి(।సంక్కదమెల్లంబాసనువిళంక్కదవెంక్కదశైలనాయకా॥౫౦॥

౦గలవాండవేమ నినంజెల్లునని నింకనడ్డమాడినన౹ బాగులుగావు మోవనము నంబంతము పట్టను
మీరిపల్కినం౹ డిగెలుసాగియూరకడిడియ్యంగంబెనదువచ్చునంద్రు ని౹ భాగమునాపనిచ్చితివి పాండ్డ
గండాల్తనె వెంకటేశ్వరా ॥౧॥ చ॥ వెలందుల తాడనప్రు పడివేప్రరంబెండ్లియాడు నిన్ను నే౹ వలదననిద్దివిల్ల
మ్రగవానికిసాజములాందదానికిం౹ గలిగిన డాక్కనిగ్గననుంగాంగిదంగూడుచు నన్నుకాంతలం౹ డలం
తురెనిపు మోక్కెడవేతంబారలించ్పను వెంకటేశ్వరా ॥౨॥ ఉ॥ నాతియడచ్చిపద్దపు ము నన్ననియానలు న్ని
ఘుంబెద్దకు౹ ప్రాతము ండెచ్చియాకయో డినుంచ్చితివప్పుడునిప్పు సప్రితా౹ నాతలంజలయూడ్రివెర
గండ్డచుని మైనున్నపచ్చుడం౹ బాతరింజొచ్చినవ్పితనయల్కయుండిరెను వెంకటేశ్వరా ॥౩॥ చ॥ అడవుల
వెందలాడుచు౦ ట్రియంబిగురొత్తంగనిడు కాంత్తపున౹ నడుమిడినింపహ్పమంచ్చుజఘనంబిభమ
సరమంచ్చునంచ్చలెనడపు లదంచ్చుజక్కవలునవ్రుపుచంబులదంచు నెయకె౹ విడుతు వువానినిక
బ్బవ్రెడురవె ద్దవావెంకటేశ్వ రా ॥౪॥ యొఊంగుదుంబెక్కుము ద్ది యలనెళినవాండవుగాన
డూరినా౹ వెఊవవదంచ్చుని పండగువేయుదిమీండజవాడికామ్మునె౹ నఊమఊవెకయుచ్చకము లాడి
నంజితము వ్పుభర్తతాం౹ గాఊకాఊ తెలసియనను కూలపు భార్యపు వెంకటేశ్వరా ॥౫॥ కామిని
గారనుత్తినదిరస్తరినిమెయుంబూయదయ్యుండా౹ వేమరు మోవియానినదివిడెముసియంగనియ్యద
య్యని౹ మోము చెమర్పంజెసినదిముండ్లంనే యలపాచ్చడయ్యునిబూమెలుగంద్దినాయెడుదబాంక్కంగ
రాడింకవెంకటేశ్వరా ॥౬॥ చెలికెలానుగానిపతింజెరుదగారము కాదదంచ్చునె౹ నితలనెంత వేండుకానియ
ప్పుడు హారిమిచల్లి చూపినన౹ ఊతికింబుద్దనికాఊకాఊనగిలిగింతలు నివునద్లనె౹ రితులంగూడినన్నం
గరిరింపులానత్తుర్వు వెంకటేశ్వరా ॥౭॥ చ॥ ననుంగనిమాందలాడెడవునవ్పెదప్పూరకెడిమసంబ్బు
నన౹ మనఖారకచూదంబెద్దుకొని మమ్మము గానంగవచ్చినాపు తెడనపుముద్దానికిమియుడియ౦
డ్దరికింగలబాలునితలం౹ గనుంగానంగళ్ళనెమరినగంబనివెడింక వెంకటేశ్వరా ॥౮॥

కాంపురమెల్లనాసతికింగానెయోనచ్చిఁతివింతనాయెడఁ।దాంపరమెలసినిడవృతస్థలంబెద్దకప్రల్ల
కాదనఁ।వింపిడిగానర్తాంగవెడవింగుచుడాఁగపనెండుమోహముల్ కింపుచుంగూడవచ్చెదవ్వ
కపునుమాపునువెంకటదిప్పిరా॥౯॥చ॥అలుగమునియమిద్దుమమునాఅిడింబెద్దపపెద్దనంతనై।కలుగ
దులాభమిండ్లలపకాంతలంజెసినపుణ్యమోక్షదిః।నిలుచునువెండుకావలదునికిడిచంద్రమునైను
నాలనై।పవిబినసూయదంచ్చుంగడుంభ్రమంజెలంగెదవెంకటదిప్పిరా॥౧౦॥యెఅంగనవ్వినంద్దులపు
(వి) నైమనినానింకనిపుంజెల్లుని।మఅింగుననాకెడాంగినదిమానుగనైనదుచూడనైతియాతెఅంగ్గులు
తాల్లివెవృపల్కుదిస్థలంగాతలునేచుఁకాంద్దివా।వెఅపునలాంగుదిండలియవెసదంబెద్దతివెంకటదిప్పిరా॥
॥౧౧॥చ॥కామినిచన్నులంచ్చుననగంబులు(తాంకికరంబులంచ్చునా।రామమ్ములానండిగెలనురాగపు
కాంగిఎంజెచ్చిఁనిప్పుయం। బెమిదంజెయరాకమదినెంచ్చిపుచంబుల॰ండద్దుజంబులఁ।ంభ్రమన
ఖంబులఁగురులువెదిఅివ పుడువెంకటదిప్పిరా॥౧౨॥చ॥చెవినింకగా బినెయకిడెచెక్కిదటెయిడగం
జెచ్చిఁనెజ్జచెం।తలనతిబింతలంగెరవితక్కకనినైతలంచ్చెంగాంకలఁ। కలంగకయింతెదండగివి
కాంగిదంజెచిఁనగించ్చితియ్యెడఁ।నివి చెన నైకకితిఁయదనికిదలిషగిరింద్రనాయకా॥౧౩॥చ॥
అలుగుచుంగాంతమారుమోగమై యదుచూచినదస్పృఁరంబునఁ।బెకకనిమోగంబ్బుప్రతిబింబ్బము
గానంగవచ్చెనంతలాం।గలకలనివృనవ్విఅివిరాంతయునవ్వెనుమోమనడమె।యలుకలుదిచ్చెఁండాడి
చెలులచ్చెరువందగవెంకటదిప్పిరా॥౧౪॥వలిపెముగద్దిలెండాడలవన్నెమెఅుంగులునిన్నంగప్పంగా।
జలజద్దళాక్షియంద్దెనదుసంప్పంగినూనియనిపునాకిమ్మె।నలండినగండ్డమెయమరినప్పడికయ్యద
కండ్డిచంద్దమ్మె।జలకముల యొప్పంజెమదసంతసముండ్దమ వెంకటదిప్పిరా॥౧౫॥పంతముతాడంగాల్పు
ననుబాామలమెల్లంగనుంగనంగనా।కాంతకునివృకంద్దెసరిగ్గెడుకాంగిదంజెచ్చిఁదయ్యుని।యంతద
ండిరనెత్తనివియాపెకునండరింగన్నెగంద్దిని।నెంత్తనెనం భువెద్దితి పుడిండులకిఅిపవెంకటదిప్పిరా॥౧౬॥

చ॥ సవతియదెంచ్చురీసునను జవ్వనిం డిడ్డితిస్నో వృణకనీ వవలికి నెంగితాను వినన పూఁముల లాసెనర్తైన వా
రలస౯ భువినె కరాడంగా మనసు ఖాక్కరమాను నెకాన వచ్చెవె। వివరముడానురమ్ము బిదవెషము మెచ్చితి
వెంకటాద్రిపురా॥౧౭॥ సురతపువేళ నిమేఖుంగు సొమ్ములలొందనిడంగాంబ్రియు। తరుణీయొవచ్చెన
ంచ్చుంజ్జె వితత్తరమండ్డుచు ంజీరగడ్డెనీ। తురుమమువిడెవెంద్రు కలుతాడనెయుండ్డలమాండంగప్ప
ంగా। విరసము మానిహూడెననివింట్లిని నెనిదు వెంకటాద్రిపురా॥౧౮॥ఉ॥ పుక్కిటినిడుతమ్ము లిముఖాండ్డగ
వెండనె సంగవైత్రివం। ద్దెక్కడను ం డ్డితెచ్చిదివాయె సతిమొండదిమోహామో(వి)థా। కక్కసపడ్డిన౯ వల
పుగన్టినవాడి యకాకయొగ్గి నెండెక్కడువచ్చునెసు డతు వెంకటినంతనె వెంకటాద్రిపురా॥౧౯॥చ॥ చనవరి
యెసకాంతయుడె సంగ్గడినిన్నుడి వద్దిన౯ంగడు౯। ంబెనంగంగ నెలమాయెడు దెంబెంచ్చురుతచ్చు నమొ
రలొక్కదినను పునెనెమెడం బడినమ్మడు లొకము మాందవెలనె। వని తను నివినోడముల వద్ద
ననెత్తు౯నె వెంకటాద్రిపురా॥ ౨౦॥ఉ॥ వెడుకకాండవెడు పుభువి౯ ంగమలాత్తులకెప్పుడు౯
ననుం। గూడినవాండవెపడ రికాంగ్గింకంబడ్డపనిన్ను బూరిమాం। దడెడుకాంతగన్టినభయంబడు
వుద్దు ననిరు నిండ్డల౯ం। గ్రిడపనింప్పు గాడెరింగి ప్రిమన దింపుము వెంకటాద్రిపురా॥౨౧॥చ॥ మఅివ
కయుండ్డంజెనితివిమన్నన తాను పకారమెప్పుడు౯। గు ఉతులుచ౯ంగవన్ని వి ఖికారికి చెల్లెను కాక
యుండ్డినం। గా ఉతలు త్రెవుపడ్డమునరు౯ రవిరి౯ మరియాడకెడని। వతిము తినెండ్డనున్న హృదయ
ంబునంబాయవు వెంకటాద్రిపురా॥౨౨॥ కాసరు చుమాందలాడుమనిరాలరిమి చూపెడవాకయుండంగా।
నెసగు నెమ్ముచ్చిదడమనయుండ్డికి వచ్చిన నల్లచెసెద౯। సుసరము గాదు జండ్డమోనసూడినిరెండ్డెము గ్రవ్వునె
క్కదె। ఖాసంగినచూదనె మనినంబొంక వచ్చును వెంకటాద్రిపురా॥౨౩॥ఉ॥ ఆసలంబెండ్డియాడిమరియక్టిన
ంజెల్లునెయెంతచెవినా। వెసరనన్ను నీవు నింకవెరు గ్గం జూడకమాందలాడుమా। ఖాసము గాదు నిగు
ణాముతాల్లినెరుంగ్గడు తాడివారిహా। వానికినెంబెనంగ్గడను వంత్తలంబడ్డకు వెంకటాద్రిపురా॥౨౪॥

చంపక॥ తగ ందగు మోహనిద్దరికిదంప్పతులైతిరి యోగవాక్షులన్ । మోగము లుమామకోలంపక్షమ
రిత్రోలక్ష్మండునె నియుగంఢ్జనంచ్చుమీం । తగుల మి మానరాడు రతిహార సమాయను మారడెలయూ
। జగడము లింత్థ కొపుదు మెచాకలు సియక్షవెంక్కటేశ్వరా ॥౧౫॥ ఉ॥ మాయలవాండవన్నదను మాం
డలునేత్తుగవుచెంతలిన్నియుం । జాయకుండెబ్బు చెప్పెదవు జ్ఞానాత్మనంబిడిమెలువింద్దినె । నియెడం
గాడదన్నమరియెడపనక్కెడునాండుమాంధనన్ । గాయడింబద్దకిరక్తంగాసంబలుమాస్తను వెంక్కటే
శ్వరా ॥౧౬॥ ఉ॥ తండవకుని పుమమ్ము నినుండప్పులుసాగెకుంబద్దనెలని । నడవడియెప్పుడుంగలడినా
౨౬ కింకంజక్కడులెలడిడ్డని । పడంతులు వాకెనావలనిపంగ్గనయెండుకినిండ్డుమోహామె । య్యెడలనుతె
డునికునడియెనుకెక్కుంగ్గడువెంక్కటేశ్వరా ॥౧౭॥ ఉ॥ యోడెసనన్ను వెండుక్కొని ఇంత్థడివాండవుబు
జ్జగింప్పంగా । ంగాడనవెల నిన్నుంగడుంగల్లయొనచ్చిగ్నవాండువచ్చితా । లేదనినంతటంబాలవుమ కలిం
చ్చితింగాపమువాడు కెలని । వాడమయెమ్ము త్రోక్కెదనువాన్నిడె కమ్మింకవెంక్కటేశ్వరా ॥౧౮॥
చ॥ వెలండులుగాల్పుసియునెడవెడుకయోక్క తిమోండనిల్చిని । ద్దలము గకత్థసాధమునెడాంగ్గిలిము
ంతలనాచరింత్థమా । యలవడనంచ్చునెంగిచెలినక్కడం గూడితివెంత్తనేత్తుగవా । త్రెలియడుని మోకంగ
నిసతిమనలెంచ్చిరి వెంక్కటేశ్వరా ॥౧౯॥ చలమరినంచ్చునన్ను మరి సాకెకునాడెడవెమి సినితిన్ । వెలుపలె
నివునాపెయును వెడుకసల్పంగవానను ండ్డినెం । గెలయుచునింత్థిండిడ్డితి నోకింక్కల మీరతివెళవిష్ణ
ములన్ । సరిలిలితినోవెతుంబడకసంగతులా ఇవివెంక్కటేశ్వరా ॥౨౦॥ ఉ॥ పూనిరతిత్రమంబునను బాండి
యునివునునిద్రవాలవంగా । లానికివచ్చికంజదళలాచనచోక్కతెనిడు మోవిపైవాను కెంగంఢ్జిసెనియెడడ
ప్పులనుండ్డంగమెలుకాంచ్చిని । వానుప్పమోండికాంత్తచెనిపల్లంగవచ్చునెవెంక్కటేశ్వరా ॥౨౧॥ పిచ్చిగన
యల్లతొసతులుబిరమునంబతిండిడ్డువేళండా । నొచ్చి ప్రియంబువల్లుదపనైద్దికతాడంగరంగ్గిమాదనూ ।
రాచికపెనంగ్గనవ్విభునినర్త్తనంజేతునరుగాడవంబునన్ । నెచినవాకికినవలపునిండ్డనిధానము వెంక్కటేశ్వరా ॥౨౨॥

ఉ॥ సంగడినాకెయున్నడనిసన్నలంజెప్పెదవేను వచ్చినన్ । సంగతిగాదు మానినులజౌకలు
సేతురెనీవు కాంతరున్ । పంగ్గెనవాండవాయెఋంగబత్తియొనప్పు సంగనిన్నంజెరితిన్ । కంగ్గెను
దానిచిత్తమిడిగారకామ్మెకడువేంకటేశ్వరా ॥ ౧౩ ॥ చం॥ డ్డరుండెఋసెయుమ టిచల్లనిగాలికిం
అంతయెడిమా । యండ్డవసంత్తం డెడపగయ ంగజ్జునెండకిసాకెడూరని । విండ్డలకెంగు
డెరకెలయుంచ్చుంగవిరలునికతంబ్బునన్ । నిండ్జలంబారెడ్డికిం కెంగ్గ్రపనించ్చుంగడెతిరువేంకటేశ్వరా
॥ ౧౪ ॥ చ॥ ఋలువకునన్నుళాపలికిపెంప్పునసెసతియెండ్డనుండ్డనో । తెలియడుయెమరించ్చిమ
రిడిగ్గనవాకిదంజెరినిల్చితిన్ । మలయుచువద్దిడిమసప్పమాందలుమానవుపంత్తగానికిన్ । వత్తెనిడి
నిన్నుమెచ్చితినివచ్చితింగూడితివేంకటేశ్వరా ॥ ౧౫ ॥ పడంతికినివునమ్ము మనిబాసలుసెయుచునను
న్నవెలన । కొండనుకెవెమఋా నదునకాంత్తలంబ్జూడంగడిప్టదిబ్బ ముల్ । దూడికెదనంబ్బునా
కిచనుడాయుకరంబ్బు నంబద్దినంత్తని । నడవడిచూచితాండ్డిస తినప్పెంగడాతిరువేంకటేశ్వ
రా ॥ ౧౬ ॥ ఉ॥ చల్లనిమాందలాడంగను సారెకు పంగాపముచూపరాదునీ । తాల్లిదిసింతలెం
చ్చినను తాండనెయండ్డలకొవ్వున రాడిలన్ । కల్లలుగల్లినన్ విభునింగాదనంజెల్లునె కాం
త్తకున్ సదా । యుల్లమునండ్డ సంత్తసిలియుండ్డదిమేలింకవేంకటేశ్వరా ॥ ౧౭ ॥ నిక్కచ
ంజూచియొక్కరితెనీకు నుముచ్చదచెప్పుచుండ్డంగా । గక్కనవెగువెడ్డుకానికామినియా
చెలిండమ్మవినినన్ । చెక్కిలిదాంకి యారజముచేయవనుండ్డినసిపయుంబడెన్ । చక్కదినెలమా
నుమరిసంగ్గడినేరమివేంకటేశ్వరా ॥ ౧౮ ॥ చన్నులుపూకర్ణిపింబముల సాడిగయెవ్వతెనిపం
జూపెనో । నన్నుతద్భుక్త్రకారముల చక్కంగమిక్కిలి వాలంజెసెనో । నన్నునుంగూడితాలనుకిఋన
క్టతి మంచ్చిదినివువచ్చుచా । నిన్నదిగకొప మరెత్తయునునెమ్మడింబాసను వేంకటేశ్వరా ॥ ౧౯ ॥

ఉ॥ యెడరనాడు కంద్వసరి యిప్పుడు నిచెలి మినం బెద్దితి నీ। నిడసంజు ద్దమాయ డియునెద్దన నివ
వెనుండ్రంగానె ఖా। వాడుగవాని నంద్రితి వాపైకాని నిపను పంచ్చు నుండ్రినె। భేదము వెళనివలపు పెంచ్చె
డు బాపురె వెంకటేశ్వరా॥౪౦॥ చ॥ యిలజాలలై నమానవతు వెమ్మెలు చూపరుగు ద్భుతాడనె। మెల్లంగు
డురా రజంబ్బులను మెలములాడరు డంద్రియెవ్వతా। కిలకిలనవ్వి నీంజెన కికిండ్రదమోండదలా
డుచున్నది। వలపులు నిపనుండ్రి యమోవద్దనవైతివి వెంకటేశ్వరా॥౪౧॥ ఉ॥ యింద్రికి నిన్నుం బిల్చి
రదునెమ్మెలం బావుచు నియురంబున నీ। జంద్రగం జన్నులాత్తిన డిచక్కంగ రెండ్రముగ పుమండ్రు
ద్రి పైనం ద్మనం జూడరాని వవినా తులలీగ్నలు దాంచు జాప్పగు నీ। గాం ద్దరి యాకెనివయు నగా
పృము నియుము వెంకటేశ్వరా॥౪౨॥ చ॥ మోడలనె నివునాడు పయి మోహాము నింపుతి వింత
లానవె। వడలపు నివ యోమదము వంచ్చుంగ రాడింకపె యునెలని। యుడుదులు
గానవచ్చెంజెలులాడ్దనె డగ్గరి యున్నవారు నీవడిమడినెం చ్చుకొమ్మువెడయాసలం
బిడ్డపవెంకటేశ్వరా॥౪౩॥ వలచినదాననేను మరివాసులు చూడంగనెలయోడ్దపుం। బిలిచిన
ంబిల్లపుండ్దనుం బెంపునంగాల్పులు నియుచుండిన నీ। శిలవగునాడు జవ్వనము చెప్పితి నికిం
రనన్నకాంతలం। గలయంగవె ళయోనె మరికాడా యెఋంగ్గను వెంకటేశ్వరా॥౪౪॥ పెనంగవ
నాయెడ నమనసు పద్దితి నిపను విడెమిండ్దని। చనవునంగాంగ్గువ ద్దితి నిజారపు సంపదగల్గువా
రికె నీ। వనితలు పెక్కలేతగుల వచ్చినం జప్పనయోనదనెనెం। జెనక రమాననిన్నునింక సిగ్గు
లుచెల్లునె వెంకటేశ్వరా॥౪౫॥ ఉ॥ వాద్మలు మీరు వెద్దుకొని యోవ్వుల సంగడిపద్దమంచ్చము
ల్గుద్మనవెక్కియాకెచను గుబ్బలమారని కాల్లువెక్కితా। గద్దిగంగాంగిలించి తివికాంతయుంగాం
గదుపాంపలాడయె। నెద్దననిదుమారసుచు ధింద్రము దంబ్బున వెంకటేశ్వరా॥౪౬॥ -❖-॥

ఉ॥ అప్పులనుండ్డియొక్క సతియప్పుడు వచ్చిన నేను నుండ్డంగా। నప్పుడు రితి జ్రుంభిలంగ నాపయిగం
డము నివు చల్లినన్। చిప్పునను నెను వెరయొక్క చిరధరింపుంగ నెంగినంతనా। జప్పనింగూడ పుకిలంద్దివడి
సండ్డుగంగ గెకా నివెంకటేశ్వరా॥ ౪౮॥ చ॥ కరమదు వేసిని డుపయింగా నంతలసండ్డడింబవ్వు రింపుంగా।
ం డరుణియొక్క తర్తెన్ వెరికతె తాను నుంబాడము వేసినంత ని। చరణాము యంచ్చునింత్రిచె యిచాం
చిన యాపియె శింగ్గిత్రిద్దని। ద్దరయుంగ నివరెంబ్జికపుదాత్రి యమైత్రి వివెంకటేశ్వరా॥ ౪౯॥ ఉ॥ బిడికి
మాడికి కింబలుకు చెల్లంగంబెద్దడుని డుచెప్పలకం। గాడుకవెలవచ్చెన విగా నకయాడితి వెమొ
చూచుకొ। గాందపుదడ్డమం డ్డమరికల్ల నిజ్రుంబులు తానెయి పృడున్। సాడికిబెడికింబగలు
చాదంగ నెందికి వెంకటేశ్వరా॥ ౪౯॥ చ॥ పులకలుమొన నిండ్డమెకబొంబిని నింటెకాదనినంతనిపనెం।
బిలువంగంబాడుమొమగ నింటెండ్లిసిభనంబున్న మొనునా। వలపదువెద్దునిమనసువచ్చినం
జాలునునవ్వుగాడునా। త లంపునంబాయ వెప్పుడునుతప్పుడు ఆతిరు వెంకటేశ్వరా॥ ౫౦॥
సరసుండవన్నిదనమిగులజా గావునిన్నును తించ్చుదొప్పుగుకా। డర్పుగెకివెంగ్గెమాడవ వెతప్పకకాంతు
నింగన్నబాదులన్। విరసముగాడు చిత్రభవవిద్యకు మంత్రముడినిక్క నినుం। బరుసములాడితికంబడ
రిపద్దిపమెగ్గలు వెంకటేశ్వరా॥ ౫౧॥ అవికపలవేగిమెక్కరితెనంబ్జతివంచ్చునువింబ్జిడానికి। యవి
గితినివులెడనుచునానలుపద్దిడు సారెసారెకున్। చలములుమా నినమనసుసండ్డియమెండికిమా
నుంజాలుని। నిలువునంగల్లగల్గినను నిన్నెభజింతును వెంకటేశ్వరా॥ ౫౨॥ ఉ॥ తావిమితొడనెంబి
విబిడండ్డపరమ్మ నియానవెట్టినకం। డుంగంజూచిడగ్గరవుదిన సండ్డియమయ్యనారుపవె।
సాలకునండ్డంగ్గానిసతిచయ్యునకూరిమినిన్ననంద్దెమొ। మెలముతొడంబిచ్చివెయిమొకిద
నంచ్చునొ వెంకటేశ్వరా॥ ౫౩॥ ❀ ॥ వృభయంవృత్తవద్యాలు॥ ౧౦౩॥ ❀ ॥ శ్రీకృష్ణార్పణామస్తు॥ ❀ ॥